

ΠΕΡΙ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΙΣΜΟΥ
(Αναδημοσίευση απο το τεύχος 10 της Έμφασης
Χειμώνας 2001- 2002)

Κώστας Καραμανλής
Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας

Η φιλελεύθερη επιλογή αποτελεί σήμερα - στην εποχή της παγκοσμιοότητας, της επανάστασης στη γνώση και την τεχνολογία, την εποχή των ραγδαίων εξελίξεων - όχι μόνο μια απόλυτα δικαιωμένη ιδεολογική επιλογή, αλλά τη μόνη πολιτική κατεύθυνση στη σύγχρονη διακυβέρνηση. Αποτελεί τη βάση υπεύθυνης και αποτελεσματικής πολιτικής, που μπορεί να δώσει διεξόδους και λύσεις στα συσσωρευμένα προβλήματα. Αποτελεί τη μόνη επιλογή που οδηγεί με ασφάλεια και σιγουριά σ' ένα καλύτερο αύριο, για όλους και όχι μόνο για τους λίγους.

Φιλελεύθερη επιλογή σημαίνει ανοικτή και ελεύθερη οικονομία. Σημαίνει ανοικτή και ελεύθερη κοινωνία. Σημαίνει μια κοινωνία με περισσότερη ευημερία, ελευθερία και δικαιοσύνη. Μια κοινωνία με περισσότερη συνοχή, συμμετοχή, αλληλεγγύη και ανθρωπιά. Σημαίνει μια κοινωνία συνειδητοποιημένων και ενεργών πολιτών με ίσες δυνατότητες και ευκαιρίες μόρφωσης, επαγγελματικής σταδιοδρομίας, ατομικής προκοπής και προόδου. Σημαίνει εμπιστοσύνη στον πολίτη, εμπιστοσύνη σε όλους τους πολίτες, χωρίς διακρίσεις και διαχωρισμούς, χωρίς εξαιρέσεις και αποκλεισμούς.

Η φιλελεύθερη επιλογή απορρίπτει τους δογματισμούς, τις αγκυλώσεις και τις εξαρτήσεις. Χαρακτηρίζεται για την επιδίωξη ορθολογικού διαλόγου, με όλες τις κοινωνικές δυνάμεις, με όλους τους κοινωνικούς και επαγγελματικούς φορείς και βεβαίως με τους πολιτικούς αντιπάλους. Χαρακτηρίζεται από την αρχή του συναγωνισμού και όχι του ανταγωνισμού, μια αρχή που δεν ισχύει μόνο για την οικονομία, αλλά και για τον τομέα των πολιτικών ιδεών, των προγραμματικών σχεδιασμών, της πολιτικής πρακτικής. Χαρακτηρίζεται από την επιδίωξη συνένωσης δυνάμεων και προσπαθειών σε κοινούς στόχους και όχι από στείρες αντιπαραθέσεις και δικαστικές απόπειρες. Χαρακτηρίζεται από το μέτρο και τη μετριοπάθεια και όχι τη ροπή στα άκρα και τις ακρότητες. Η φιλελεύθερη επιλογή δεν συμβιβάζεται με πολιτικές οξύτητας, πόλωσης και φθόνου. Δεν υιοθετεί πρακτικές αποπροσανατολισμού αλλά επιδιώκει τη συνειδητοποίηση της πραγματικότητας. Δεν αρκείται σε αποσπασματικές επιγραφές, αλλά στηρίζεται σε προγραμματικό σχεδιασμό. Δεν σέρνεται από τα γεγονότα, αλλά βγαίνει μπροστά από τις εξελίξεις.

Πάνω απ' όλα, η φιλελεύθερη επιλογή έχει σαν γνώρισμα την ανεκτικότητα. Την ανεκτικότητα στην άλλη άποψη, την ανεκτικότητα στο αντεπιχείρημα, την ανεκτικότητα στη διαφορετικότητα. Κι αυτό - θα τολμούσα να πω - είναι ο θεμέλιος λίθος για μια ανώτερη ποιότητα πολιτικού πολιτισμού.

Βεβαίως η φιλελεύθερη επιλογή αντιτίθεται στον κρατισμό και τη γραφειοκρατία, που οδηγούν τον πολίτη σε καταδυνάστευση, τον οδηγούν σε κατάσταση ομηρίας. Αντιτίθεται στην αυθαιρεσία και την αλαζονεία της εξουσίας. Αποτελεί παρακαταθήκη για τη μεγαλύτερη δυνατή ελευθερία και αξιοπρέπεια του ανθρώπου.

Θεσμικό πλαίσιο της φιλελεύθερης επιλογής αποτελεί το κράτος δικαίου. Θεσμικό πλαίσιο, αλλά και αναγκαία προϋπόθεση. Χωρίς κράτος δικαίου δεν υπάρχει ελεύθερη κοινωνία, δεν υπάρχει φιλελεύθερη επιλογή. Θεσμοί, δηλαδή, που να εγγυώνται ότι οι κανόνες δικαίου παράγονται δημοκρατικά και εφαρμόζονται πιστά, τηρούνται πάντα και προς κάθε κατεύθυνση.

Το κράτος δικαίου στηρίζεται στην ύπαρξη και την απρόσκοπτη λειτουργία θεσμών, οι οποίοι διασφαλίζουν τη δημοκρατική διακυβέρνηση από όργανα που αναδεικνύονται μέσα από ελεύθερες εκλογές. Εκλογές που διεξάγονται με ίσους όρους και ίσες προϋποθέσεις.

Θεσμών που διασφαλίζουν στην πλειοψηφία το δικαίωμα να κυβερνά, αλλά και στη μειοψηφία τη δυνατότητα να ελέγχει αποτελεσματικά την κυβέρνηση και το ευρύτερο σύστημα εξουσίας. Η ουσία του κράτους δικαίου προϋποθέτει την ύπαρξη θεσμών και υπηρεσιών, που του επιτρέπουν να λειτουργεί ως πραγματικά κοινωνικό κράτος, ως πραγματικά κράτος με ανθρώπινο πρόσωπο.

Φιλελεύθερη επιλογή σημαίνει ότι η Πολιτεία δεν μπορεί να παραμένει αδιάφορη, όταν μεγάλες κατηγορίες του πληθυσμού μένουν χωρίς εργασία και, συνεπώς, χωρίς εισόδημα. Δεν μπορεί να παραμένει αδιάφορη μπροστά σε καταστάσεις ανέχειας. Υποχρεούται να εξασφαλίζει υψηλής ποιότητας υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας για όλους. Υποχρεούται να κατοχυρώνει την ασφάλεια της χώρας έναντι εξωτερικών κινδύνων, αλλά και να προστατεύει αποτελεσματικά την περιουσία, τη ζωή και την ποιότητα ζωής όλων των πολιτών. Υποχρεούται να εξαντλεί κάθε δυνατότητα για την παροχή ίσων ευκαιριών μόρφωσης σε όλες τις νέες και σε όλους τους νέους. Υποχρεούται να αναπτύσσει κάθε αναγκαία δράση και για νέες μεγάλες προτεραιότητες όπως είναι η προστασία του περιβάλλοντος.

Η φιλελεύθερη επιλογή στηρίζει το σύστημα της ελεύθερης αγοράς και περιορίζει τις δυσλειτουργίες της. Δημιουργεί προϋποθέσεις για περισσότερη συνεργασία. Αντιπαλεύει την εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο. Οδηγεί, συνεπώς, στη διαμόρφωση της "κοινωνικής οικονομίας της αγοράς", που συνδυάζει την ελεύθερη ιδιωτική επιχειρηματική πρωτοβουλία με την κοινωνική μέριμνα, την κοινωνική ευαισθησία και την κοινωνική αποτελεσματικότητα. Έτσι ώστε να διαμορφώνονται κοινοί κανόνες για όλους, να εξασφαλίζονται ίσες ευκαιρίες οικονομικής και κοινωνικής προόδου, να υπάρχει ικανοποιητική φροντίδα για όλους όσους έχουν ανάγκη.

Κανένας δεν αγνοεί - και κανείς να δικαιούται να προσποιείται ότι αγνοεί - την πραγματικότητα και τις προοπτικές που διαγράφονται. Ότι, δηλαδή, η οικονομία της αγοράς έχει κυριαρχήσει σε παγκόσμιο επίπεδο. Το ίδιο βέβαιο είναι ότι κανένας δεν μπορεί να παραδοθεί στον Προκρούστη ενός ασύδοτου ανταγωνισμού. Η φιλελεύθερη επιλογή οδηγεί σ' ένα κράτος που είναι εξ ορισμού κράτος του μέτρου. Μα το μέτρο χάνεται όταν ο δημόσιος τομέας λειτουργεί αντιπαραγωγικά και γραφειοκρατικά. Όταν το κράτος, από υπηρέτης του πολίτη μεταμορφώνεται σε δυνάστη του πολίτη. Όταν λείπει από εκεί που χρειάζεται και περισσεύει εκεί που δεν έχει λόγο ύπαρξης. Όταν υποτάσσεται στον κομματισμό και το συντηρητισμό, που αναπαράγεται απ' αυτόν. Όταν αιχμαλωτίζεται σε μικρά ή μεγάλα συμφέροντα.

Όποιος επιδιώκει την εξάρτηση του κράτους από το κόμμα που κυβερνά - ό,τι χρώμα και να έχει η ταμπέλα του, μπλε, πράσινη ή κόκκινη - όποιος επιδιώκει τη συντήρηση του κατεστημένου, όποιος συμπράττει στη διαιώνιση της διαφθοράς και της ασιδωσίας, όποιος στηρίζει καθεστωτικές πρακτικές, όποιος στηρίζει παρακρατικές μεθοδεύσεις και παρακρατικούς μηχανισμούς, αντιμάχεται την πρόοδο, αντιμάχεται την κοινωνία, αντιμάχεται την ουσία και την ποιότητα της Δημοκρατίας.

Όποιος προωθεί την πόλωση, όποιος σπέρνει το διχασμό, ζημιώνει συνειδητά και τον τόπο και τους πολίτες. Και κάτι ακόμα. Εξανεμίζει τα τελευταία υπολείμματα της σοβαρότητάς του.

Πέρα απ' όλα αυτά, καίρια σημασία έχει, και αποτελεί δέσμευση της Νέας Δημοκρατίας προς τους πολίτες, ότι στη φιλελεύθερη διακυβέρνηση του τόπου, αυτό που θα προέχει θα είναι επανίδρυση του κράτους στη βάση κοινά αποδεκτών αρχών και αξιών. Πρώτη προτεραιότητά μας είναι να δημιουργήσουμε ένα νέο κράτος, τα βασικά χαρακτηριστικά του οποίου θα είναι η εντιμότητα και η αποτελεσματικότητα. Χωρίς αυτό, όλα τα άλλα είναι έπεα πτερόεντα. Χρειαζόμαστε ένα κράτος υπεύθυνο. Ένα κράτος πραγματικά κοινωνικό. Ένα κράτος ανθρώπινο. Ένα κράτος που θα στέκεται δίπλα στον πολίτη, στην υπηρεσία του πολίτη.

*** Το Civilitas.GR και ο «ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ» προτίθενται να απομακρύνουν το κείμενο αυτό από την ιστοσελίδα τους, εάν η αναδημοσίευσή του προσβάλλει κεκτημένα πνευματικά ή εμπορικά δικαιώματα (info@civilitas.gr)**